

TBMM

(S. Sayısı: 565)

Kahramanmaraş Milletvekili Veysi Kaynak'ın; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/766)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla

Veysi Kaynak
Kahramanmaraş

GEREKÇE

Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinde düzenlenmiş olan görevi kötüye kullanma suçu ile mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 228, 230 ve 240 ıncı maddelerinde düzenlenen suçlar tek bir madde altında toplanmıştır. Mevcut düzenlemede görevi kötüye kullanma suçu, genel ve tamamlayıcı bir suç tipi olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle, görevin gereklerine aykırı davranışın başka bir suç oluşturmadığı hallerde söz konusu suç olacaktır. Mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki düzenlemelerden farklı olarak, bu suçun oluşabilmesi için, objektif cezalandırılabilme şartı olarak, görevin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız menfaat sağlanması gerekmektedir. Ancak, maddenin birinci ve ikinci fıkralarında “kazanç” ibaresi kullanılması, suçun oluşumu bakımından kişilere sağlananın sadece “ekonomik” bir kazanç olarak algılanmasına sebebiyet vermiştir. Halbuki söz konusu suç, görevin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle kişilere ekonomik olarak ölçülemeyen bir menfaat da sağlanmış olabilir. Bu nedenle, söz konusu fıkralarda yer alan “kazanç” ibaresi, “menfaat” olarak değiştirilmiştir.

Ayrıca, pek çok ülke ceza kanunlarında genel, tali ve tamamlayıcı bir suç olarak görevi kötüye kullanma suçuna yer verilmemiştir. Yeni Türk Ceza Kanununda ise, izlenen suç siyaseti gereğince, genel, tali ve tamamlayıcı bir suç olarak, görevi kötüye kullanma suçu tanımına yer verilmiştir. Ancak, bu suç için öngörülen ceza miktarları yüksek olmuştur. Aynı Bölümde yer alan suçlar arasındaki dengeyi sağlamak için, bu suça ilişkin ceza miktarlarında indirim yapılması gereği ortaya çıkmıştır. Buna karşılık, üçüncü fıkrada ise, görevi kötüye kullanma suçunun nitelikli haliyle ilgili olarak hapis cezasının miktarı aynen muhafaza edilmiş ve ayrıca, adli para cezası öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “kazanç” ibaresi “menfaat” olarak değiştirilmiştir. Bu suretle, görevi kötüye kullanma suçunun oluşumu bakımından kişilere sağlanan sadece “ekonomik” bir kazanç olarak algılanmasının önüne geçilecek ve görevin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle kişilere ekonomik olarak ölçülemeyen bir menfaatin sağlanması halinde de, bu suç oluşacaktır. Keza, ceza miktarları bakımından aynı Bölümde yer alan suçlar arasındaki dengeyi sağlamak için, maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen cezalarda indirim yapılmış; üçüncü fıkrada ise, görevi kötüye kullanma suçunun nitelikli haliyle ilgili olarak hapis cezasının miktarı aynen muhafaza edilmiş ve ayrıca, adli para cezası öngörülmüştür.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

5/11/2010

Esas No: 2/766

Karar No: 30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca, 27/10/2010 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan “Kahramanmaraş Milletvekili Veysi KAYNAK’ın Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/766)”, Komisyonumuzun 2/11/2010 tarihli 62 nci toplantısında, Hükümeti temsilen Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürünün, Adalet Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ve Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüş ve geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin geneli üzerindeki müzakereleri esnasında komisyon çalışmalarının usulüne ve Teklifin esasına ilişkin muhtelif görüşler ifade edilmiştir.

- Öncelikle bazı Komisyon üyeleri tarafından Komisyon gündeminin belirlenmesi hususunda objektiflikten uzak bir yöntem izlendiği ve bunun özellikle muhalefet partilerine mensup milletvekillerince verilen kanun teklifleri açısından gündeme alınmama sonucunu doğurduğu, diğer taraftan da gündeme alınan Teklifin gündeme alınmasındaki süreç göz önüne alındığında bunun bir Tekliften öte Kanun Tasarısı olduğunun aşikâr olduğu ifade edilmiştir.

Gündemin tespitinde izlenen usule dair itirazlar, komisyonların kendi başkanlarınca toplantıya çağırılması ve ihtiyaç duyulduğu takdirde komisyon üyelerinin üçte biri tarafından da Komisyonun gündemini tespit edebilme imkânının sağlanmış olması hükümleri (İçtüzük m.26) göz önünde bulundurulduğunda usul açısından İçtüzük kurallarına aykırı herhangi bir usul izlenmediği görülmektedir. Bununla beraber Komisyon Başkanı Ankara Milletvekili Ahmet İYİMAYA tarafından gündem belirlenmesinde parti grup taleplerinin ve toplumsal ihtiyaçların göz önünde bulundurulduğunun bir gerçek olduğu ve her ne kadar İçtüzüğün 26 ncı maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında komisyon üyelerine, komisyon gündemini belirleme imkânı sağlanmış olsa da İçtüzük hükümlerinin belirtilen itirazlara ilişkin ihtiyacı karşılamaktan uzak olduğuna ve bu konuda reform ihtiyacı bulunduğu vurgu yapılmıştır.

Teklif ile değiştirilmesi öngörülen Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinde hükme bağlanmış olan görevi kötüye kullanma suçu açısından cezanın alt ve üst hadlerinde indirim yapılmasının olumsuz sonuçlar doğuracağı ve halen yürürlükte bulunan maddede geçen “kazanç” ibaresinin “menfaat” olarak değiştirilmesinin ise olumlu olacağı ifade edilmiştir.

Bazı üyeler ve kurum temsilcileri tarafından cezanın alt ve üst hadlerinin indirilmesinde ortaya çıkabilecek muhtemel olumsuzlukları içeren görüşler ve bunlara ilişkin karşı görüşler birkaç başlık altında toplanmaktadır. Şöyle ki;

- Görevi kötüye kullanma suçuna ilişkin Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinin birinci fıkrasında geçen “bir yıldan üç yıla kadar” ibaresinin “altı aydan iki yıla kadar” ve ikinci fıkrasında geçen “altı aydan iki yıla kadar” ibaresinin “üç aydan bir yıla kadar” şeklinde değiştirilmesinin

öngörülmesine rağmen üçüncü fıkrada cezanın alt ve üst haddi açısından herhangi bir indirimle gidilmemesi benzer suç tipi açısından farklı mahkemelerin ve temyiz incelemesinde de farklı dairelerin görevli olması sonucu doğuracaktır.

26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Kanunun ceza mahkemelerin görevlerini düzenleyen (sulh ve asliye ceza mahkemeleri) 10 ve 11 inci maddeleri göz önünde bulundurulduğunda halen yürürlükte bulunan Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen suç tipi açısından asliye ceza mahkemeleri (5235 sayılı Kanun m.11) ve ikinci fıkrasında belirtilen suç tipi açısından da sulh ceza mahkemeleri (5235 sayılı Kanun m.10) görevlidir. Mahkemelerin görevlerinin kanunla belirleneceğine dair hüküm (Ceza Muhakemesi Kanunu m.3) göz önünde bulundurulduğunda benzer suç tipleri açısından farklı mahkemelerin görevlendirilmesinin olumsuz sonuçlar doğurabileceğine dair itirazlar kabul edilebilir bulunmamaktadır. Benzer suç tiplerinin temyiz incelemelerinin Yargıtay'ın farklı dairelerinde görülecek olmasının ise Yargıtay'ın iç işleyişi ile ilgili olması ve duruma göre iş bölümü yapılabilecek olması hasebiyle bu çekincelerle söz konusu değişikliğe ilişkin itirazlar kabule şayan bulunmamıştır.

- Cezanın alt ve üst hadlerine dair yapılması öngörülen indirimler neticesinde gerek halen yargılaması devam eden gerekse yargılaması neticelenmiş ve infaz aşamasına gelmiş/infazına başlanmış suçlar açısından paraya çevirme, erteleme veya hükmün açıklanmasının geri bırakılması müesseselerin söz konusu olabileceği dolayısıyla da görevi kötüye kullanma suçunun ve giderek yolsuzluğun teşvik edildiği ve ceza adaleti açısından olumsuz sonuçlar doğmasına neden olunabileceği yönünde de itirazlar ileri sürülmüştür.

Ertelme (TCK m.51), para cezasına çevirme (TCK m.50) ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması (CMK m. 231) müesseselerinin (Ceza hukukunun bahse konu bu müesseseleri cezanın bireyselleştirilmesi araçları olarak karşımıza çıkmaktadır.) şartları ilgili maddelerde açıkça belirlenmiş olduğundan yapılan yargılamalardaki her somut durum açısından bu müesseselerin uygulanabilir olup olmadığı hâkim tarafından ayrıca incelenektir. Bu inceleme zorunluluğu karşısında suça ilişkin halen yürürlükteki hadler açısından her halükarda bu müesseselere başvurulamayacağı ve değişiklik kanunlaştığı takdirde de her halükarda bu müesseselerden sanıkların yararlandırılacağına dair itirazlar kabule şayan değildir. Zira her somut olay açısından hâkim tarafından şartlarının oluşup oluşmadığı incelenecek ve bu incelemeler sonucunda oluşan vicdani kanaate göre bu müesseselerin uygulanabilir olup olmadığına karar verilecektir.

Zimmet ve rüşvet gibi ahlâkî ihlal derecesi ağır görev suçlarında ceza indirimi ve etkin pişmanlık gibi somutlaştırma mekanizmaları öngörülmüş olmasına karşın tali ve tamamlayıcı yapı özelliği gösteren görevi kötüye kullanma suçlarında bu mekanizmaların normda yer almamasının ceza siyaseti bakımından açıklanması kolay değildir. Kanun, bu suçlarda ceza hadlerini indirerek paraya çevirme/çevirmeme, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verme/vermeme veya erteleme/ertelememe eksenlerinde hâkime takdir alanı ve somutlaştırma mekanizmaları tanınmış olmaktadır.

- Görevi kötüye kullanma suçuna ilişkin ceza hadleri açısından yapılacak indirimle genel olarak kanunların genelliği ve soyutluğu ilkesine aykırı kanunlaştırmaya neden olunabileceğine dair itirazlar ileri sürülmüş ve böyle bir sonucun ortaya çıkmasını engellemek amacıyla bu suç tipinden mahkemelerde yargılaması devam etmekte olan veya kesinleşmiş olan suç ve suçlu/hükümlülere ilişkin en azından bir kısım istatistikî bilgilerin Komisyona sunulmasının genel ve soyut kanun yapma faaliyetinin icra edilip edilmediğinin tespiti açısından uygun olacağı dermeyan edilmiştir.

Kanunlar toplumsal ihtiyaçlara binaen vaz edilmekte veya değiştirilmekte olduğundan somut Teklif açısından bir suç tipinde yapılacak değişikliklerden yararlanabilecek olanları tespit edip bu tespite göre bir yöntem belirlemek söz konusu ilkelerin ihlaline neden olabilecektir.

- Türk Ceza Kanununun 257. maddesinde yapılması öngörülen değişikliğin bir çok suç tipi açısından (rüşvet, irtikap vs.) teşvik mahiyetinde olduğu ve dolayısıyla yolsuzlukla mücadele açısından olumsuz sonuçların doğmasına neden olunabileceği ileri sürülmüştür.

Türk Ceza Kanununun sistematiği incelendiği takdirde belirtilen suç tipleri açısından özel hükümler ihdas edildiği aşikrdır. Belki Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesi açısından ileri sürülen belirsizlik iddiaları kabul edilebilirdir. Zira madde gerekçesinde de belirtildiği üzere görevi kötüye kullanma suçu, genel, tali ve tamamlayıcı bir suç tipidir. Ve bu nedenle görevin gereklerine aykırı davranışın bir başka suç oluşturmadiği takdirde kamu görevlisi bu suça istinaden cezalandırılmaktadır.

Esasen görevi kötüye kullanma suçunun, diğer hükümlerde düzenlenmeyen tüm görev suçlarını kapsaması karşısında Anayasanın 38 inci maddesinde öngörülen “belirlilik ilkesi” bakımından bir sorun alanı oluşturduğu kesindir. Doğrusu “Büyük Sayılar Yasası” ve istatistiki veriler gözetilerek bu ihlallerin kategorilere ayrılması ve yeni özel suç tipleri olarak düzenlenmesi ihmal edilemeyecek bir seçenektir.

- Anılan maddede geçen “kazanç” ibaresi genel olarak iktisadi niteliği haiz getirileri ifade ettiğinden anılan ibareye ikame edilmesi öngörülen “menfaat” ibaresi daha geniş kapsamlı olup iktisadi niteliğe haiz getirilerin dışındaki getirileri de kapsadığından genel olarak Komisyonumuzca olumlu bir değişiklik olarak kabul edilmiştir.

Komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülen görüşler göz önünde bulundurulmak suretiyle;

Teklifin 1, 2 ve 3 nc maddeleri oyçokluğuyla aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri görüşülmesi sırasında redaksiyona tabi tutulmuştur

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Ali ztrk</i>
Ankara	Kastamonu	Konya
Ktip	ye	ye
<i>İlnur İnceöz</i>	<i>Ahmet Aydın</i>	<i>Zekeriya Aslan</i>
Aksaray	Adıyaman	Afyonkarahisar
ye	ye	ye
<i>Halil nltepe</i>	<i>Osman Ertuğrul</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Afyonkarahisar	Aksaray	Bartın
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi var)	
(Son oylamada bulunamadı)	(Son oylamada bulunamadı)	
ye	ye	ye
Mehmet Emin Ekmen	<i>Mehmet Tunak</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>
Batman	Bursa	Denizli
(Toplantıya katılmadı)		

Üye <i>Celal Erbay</i> Düzce	Üye <i>Hamit Geylani</i> Hakkâri (Muhalefet şerhi ektedir) (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Veysi Kaynak</i> Kahramanmaraş
Üye Mevlüt Akgün Karaman (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Turgut Dibek</i> Kırklareli (Muhalefet şerhim vardır) (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Metin Çobanoğlu</i> Kırşehir (İtiraz kaydımız vardır)
Üye <i>Cüneyt Yüksel</i> Mardin	Üye <i>İhsan Koca</i> Malatya	Üye <i>Ali Rıza Öztürk</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz ektedir) (Son oylamada bulunamadı)
Üye <i>Rahmi Güner</i> Ordu (İtiraz kaydımız ektedir) (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Mustafa Hamarat</i> Ordu	Üye Rıdvan Yalçın Ordu (Toplantıya katılmadı)
	Üye <i>Ali İhsan Köktürk</i> Zonguldak (İtirazı kaydımız eklidir) (Son oylamada bulunamadı)	

KARŞI OY YAZISI

Bir kamu görevi ile görevlendirilen kişi, bu kamu faaliyetinin yürütülmesi sırasında, görevinin gerekli kıldığı yükümlülüklerle uygun hareket etmek zorundadır.

Öyle ki; Kamu faaliyetlerinin gerek eşitlik, gerek liyakatlilik açısından adalet ilkelerine uygun yürütüldüğü hususunda toplumda hakim olan güvenin, inancın sarsılmaması gerekir.

Kişilerin mağdur olmaması, kamunun zarara uğratılmaması, kişilerin haksız kazanç sağlamamaları esastır.

Bunların meydana gelmesini önlemek için, Türk Ceza Kanunumuzda görevi kötüye kullanma suçu kabul edilmiştir. Bu nedenlerle gerek yürürlükten kalkan 765 sayılı eski Ceza Kanunumuzun 240. maddesinde yer alan, gerekse 5237 sayılı yürürlükteki Ceza Kanunumuzun 257. maddesinde yer alan düzenlemelerde görevi kötüye kullanma suçunun cezası olarak 1 yıldan 3 yıla kadar hapis aynen korunmuştur.

Ancak, getirilen kanun teklifiyle;

Yüklendiği kamu görevinin gereklerine aykırı hareket ederek kişilerin mağduriyetine sebep olan, kamunun zararına sebep olan, kişilere haksız kazanç sağlayan seçilmiş ya da atanmış kamu görevlisine verilecek ceza 6 aydan 2 yıla indirilmektedir.

Yine aynı şekilde yürürlükteki Ceza Kanununun 257. maddesinin 2. fıkrasında; Bir kamu görevlisinin; kişilerin mağduriyetine sebep olması, kamunun zararına sebep olması, yada kişilere haksız kazanç sağlaması "görevinin gereklerini yapmaktan ihmal veya gecikme göstermek" suretiyle gerçekleşirse, mevcut düzenlemedeki 6 aydan 2 yıla kadar olan hapis cezası, getirilen teklif ile, 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası olarak değiştirilmektedir.

Bu teklif ile, TCK 257. maddede düzenlenen görevi kötüye kullanma suçunun cezasının üst sınırı 2 yıla çekilmek suretiyle "Hükmün açıklanmasının geriye bırakılması" olanağı getirilmiş olmaktadır. Ayrıca yine TCK'nın 51. maddesindeki düzenlemeye göre "İşlediği suçtan dolayı 2 yıl veya daha az süre ile hapis cezasına mahkum edilen kişinin cezası ertelenebilir". Bu şekilde cezanın üst sınırı 2 yıla çekilmek suretiyle verilecek olan cezalar "Erteleme" kapsamına sokulmaktadır. Dolayısı ile ortada görevi kötüye kullanma suçunu işleyenler için "Örtülü af" söz konusudur.

Hepimizin bildiği gibi, AKP iktidarının pek çok bürokratinin, belediye başkanının, milletvekilinin ve hatta kabinedeki bir kısım bakanlarının hakkında teklif konusu suça yönelik olarak, düzenlenmiş fezleke, açılmış, sürmekte olan veya kararı çıkmış davalar bulunmaktadır. Nitekim; Anayasa Komisyonu Başkanı ile AKP'li, bilinen bir belediye başkanının görevi kötüye kullanma suçunun cezasının indirilmesine yönelik görüşmeleri ulusal basınımıza yansımıştır.

Dolayısı ile, getirilen bu teklif (gerçekte tasarı), AKP iktidarının bürokratlarına, belediye başkanlarına, milletvekillerine, bakanlarına yönelik "özel siparişle" çıkarılan ve etik olmayan bir düzenlemedir.

Ayrıca, Ülkemiz yolsuzluklar sıralamasında dünya ülkeleri arasında 56. sırada yer almakta olup, yolsuzlukların kaygı yarattığı ülkeler kategorisindedir. Ceza miktarlarının azaltılmasına yönelik örtülü af niteliğindeki bu düzenlemenin yolsuzlukla mücadelede katkı sağlamayacağı, bilakis özendireceği açıktır.

Yine, bir hukuk devletinden söz edebilmek için, yargı bağımsızlığının doğal sonucu olarak, "yargı kararlarının bağlayıcılığı" esastır. Bu aynı zamanda Anayasamızın da emredici hükmüdür. Ancak, görevi kötüye kullanma suçunun karşılığı olan ceza miktarlarının azaltılmaları suretiyle görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilen "Mahkeme kararlarını uygulamama" fiili esaslı bir yaptırımdan uzaklaştırılarak mahkeme kararlarına uymama özendirilmekte, himaye edilmektedir. Bu durum hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Sonuç olarak, bu teklif ile öngörülen düzenlemede "kamu yararı" yoktur. "Toplum yararı" yoktur. Özel kişilere yönelik olarak Adalet Komisyonu gündemine getirilen düzenleme, yasaların "kişiyeye özel olmaması", "genelliği" ilkelerine aykırıdır.

Tüm bu nedenlerden ötürü getirilen düzenlemeye karşıyız.

04. 11. 2010

Ali İhsan Köktürk

Zonguldak

Halil Ünlütepe

Afyonkarahisar

Turgut Dibek

Kırklareli

Ali Rıza Öztürk

Mersin

Rahmi Güner

Ordu

MUHALEFET ŞERHİ

Kahramanmaraş Milletvekili Veysi Kaynak tarafından verilen ve Türk Ceza Kanununun 257. maddesinin değiştirilmesi ile ilgili Kanun Teklifine karşı muhalefet şerhimizi arz ediyoruz.

1. Kanun teklifi ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmamıştır.

2. TCK 257. maddesindeki değişikliğin Hükümet Tasarısı olarak gönderilmesi, değişiklikten yararlanacak memurların işledikleri suçların işgal ettikleri memuriyet kadrolarının analizinin yapılması böyle bir değişiklik için adli, ahlaki ve kanuni bir zaruretin bulunup bulunmadığı tespit edilmeli idi.

3. İktidar Partisi bu değişikliğin siyasi sorumluluğundan kaçındığı için partisine mensup bir milletvekiline bu teklifi verdirtmiştir.

4. Teklif TBMM'ne verildiğinin ertesi günü Komisyona havale edilmiş ve görülmemiş bir hızla Komisyondan geçirilmiştir.

5. Komisyon görüşmeleri sırasında bu değişikliğin doğuracağı sonuçlar ile ilgili uyarılarımız dikkate alınmamıştır.

Ayrıca;

5237 sayılı Ceza Kanununun 257. maddesi AKP iktidarı döneminde 765 sayılı Ceza Kanununun 238,230 ve 240. maddelerini birleştirmiş ve ceza hukukunda yargı reformu söylemi ile Meclis'ten geçirilmiştir.

O tarihte reform olarak tanımlanan kanunun kısa bir süre uygulandıktan sonra kamu görevlilerinin kamu gücünü ve kaynağını kullanarak yaptıkları kamu hizmeti sırasında,

• "görev gereklerine aykırı hareket etmek sureti ile kişilerin mağduriyetine kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız kazanç sağlayan"

• "görevinin gereğini yapmaktan ihmal ve gecikme göstererek kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan"

• "görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan"

Kamu görevlilerine örtülü af niteliğinde olan bu teklifi adalete, ahlaka ve hukuku uygun bulmamaktayız.

Bu değişiklik kanunlaştığı takdirde;

1. TCK 257. maddesinden mahkum olmuş kişilere örtülü bir af olacaktır.

2. Bu suçtan mahkum olmuş ve temyiz sebebiyle karar kesinleşmemiş olanların dosyası ilk derece mahkemesine incelenmeksizin iade edilecektir. Kesinleşmiş mahkeme kararları lehe kanun değişikliği sebebiyle tekrar ilk mahkemesi tarafında ele alınacaktır. İlk derece mahkemesinde yapılacak yargılamanın sonunda suç sulh ceza mahkemesinin görev alanına girdiği için görevsizlik kararı verilecektir.

Sulh ceza mahkemesinde yeniden yapılacak yargılamanın alacağı süre ve tekrar temyiz edilmesi halinde Yargıtay'daki bekleme süresi de dikkate alındığında teklif edilen ceza müddeti itibariyle davalar zaman aşımına uğrayacaktır.

3. Böylece 8 yıllık AKP iktidarında yapılan yolsuzlukların kamu görevlileri açısından alt yapısını teşkil eden bu suçun faillerinin yaptıkları yanlarına kâr kalacaktır.

4. İktidar partisi yolsuzluğa ittiği veya göz yumduğu bu kamu görevlilerine örtülü af ile sahip çıkarak mahkeme kararlarını kanun ile ortadan kaldırmakta ve hukukun üstünlüğünü ihlal etmektedir.

5. AKP bunun yanı sıra 257. maddedeki cezaların miktarını indirerek bu suç failleri hakkında bundan sonra verilecek kararların paraya çevrilmesine, ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının ertelenmesine de imkan sağlamaktadır. Bu durum cezaların caydırıcılığı ilkesini ihlal etmektedir.

Yukarıda belirtilen hukuki gerekçeye ek olarak basında çıkan haberler dikkate alındığında; AKP'nin devlet kadrolarını partilileştirir iken, yandaşlarını zenginleştirir iken, yandaş basın yaratır iken kamu yetkisini kamu yararına değil parti ve kendi çıkarı için kullanan kişilerin bu suçlarının cezasız kalacağı ve bundan sonra işlenecek suçların da etkili bir cezaya çarptırılmayacağı sonucu çıkmaktadır.

Bu sebeplerle ve Komisyon görüşmeleri sırasında arz ettiğimiz gerekçeler ile Kanun Teklifine muhalif olduğumuzu saygı ile arz ederiz.

Metin Çobanoğlu
Kırşehir

Osman Ertuğrul
Aksaray

MUHALEFET ŞERHİ

Türk Ceza Kanunu'nun 257 nci maddesi ile düzenlenen "görevi kötüye kullanma" suçunda, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle kişilerin mağduriyetine ya da kamunun zararına neden olan, ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi hakkında 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası öngörülmektedir. Maddenin ikinci fıkrası ile, bu suçun ihmal ya da gecikme göstererek işlenmesi halinde ise, kamu görevlisi 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası öngörülmektedir. Üçüncü fıkrası ise, irtikap suçu oluşmadığı hallerde görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisinin de 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması düzenlenmektedir.

Ceza hukukunda, cezaların amaçlarından bir tanesi ve en önemlisi kuşkusuz kanunda suç olarak belirlenen fiillerin işlenmesinin engellenmesi, yani caydırıcılığıdır. Bu nedenle suç ile ceza arasında mutlak suretle bir orantı olmalıdır. Kamu görevi yapmakta olan kişilerin de, kanunda suç olarak sayılan fiilleri işlememesi için, caydırıcı ve orantılı bir cezanın olması kaçınılmazdır. Türkiye'de herkesin de malumu olduğu gibi, "görevi kötüye kullanma" suçu çok sık işlenen bir fiildir. Bu nedenle, bu suçun cezasında indirim gitmek, hukuka ve nesnellığe aykırı olacağı düşüncesindeyiz. Zira, "Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ile getirilmek istenen ceza indirimleri, bu suçun çok işlenmesine olanak sağlayacaktır. Ayrıca 257 nci maddenin birinci fıkrasında düzenlenen 1 yıldan 3 yıla kadar olan hapis cezası, teklifle birlikte 6 aydan 2 yıla kadar şeklinde düzenlenmektedir. Böylece, Asliye Ceza Mahkemesi görevi alanında bulunan bu suç, Sulh Ceza Mahkemesi'nin görev alanına sokmaktadır. Ayrıca, ceza üst sınırının 3 yıldan 2 yıla indirilmesi halinde, kişi "Erteleme" ve "Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması"ndan da yararlanabilecektir.

Ayrıca teklifle, madde metninde yer alan ve daha çok ekonomik karşılıkları ifade eden "kazanç" sözcüğü yerine "menfaat" ibaresi konulmak istenmektedir. Menfaat eski Türkçe olup, bunun yerine "çıkar" ibaresinin eklenmesinin daha uygun olacağı düşüncesindeyiz.

Arz ettiğimiz nedenlerden ötürü, yasa teklifine karşı olduğumuzu belirtir, muhalefet şerhimizi saygıyla sunarız.

Hamit Geylani

Hakkâri

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ
VEYSİ KAYNAK'IN TEKLİFİ

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

**TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "kazanç" ibaresi "menfaat"; birinci fıkrasında yer alan "bir yıldan üç yıla kadar" ibaresi "altı aydan iki yıla kadar"; ikinci fıkrasında yer alan "altı aydan iki yıla kadar" ibaresi "üç aydan bir yıla kadar" ve üçüncü fıkrada yer alan "birinci fıkra hükmüne göre" ibaresi "bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "kazanç" ibareleri "menfaat", birinci fıkrasında yer alan "bir yıldan üç yıla kadar" ibaresi "altı aydan iki yıla kadar", ikinci fıkrasında yer alan "altı aydan iki yıla kadar" ibaresi "üç aydan bir yıla kadar" ve üçüncü fıkrasında yer alan "birinci fıkra hükmüne göre" ibaresi " bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

